

ΑΠΟΦΑΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ #3

ΘΕΜΑ: ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Η Κιβωτός Ολιστικής Παιδείας, συνεπής στη συζήτηση με μορφή «Δημιουργικού Διαλόγου» για τη μελέτη και προσέγγιση των πολύπλοκων προβλημάτων που αναπόφευκτα αντιμετωπίζει η σύγχρονη Κοινωνία, συζήτησε την ανάδυση και συνύπαρξη του Ελληνισμού και Χριστιανισμού υπό το πρίσμα εμπειριών και αντιλήψεων της σύγχρονης εποχής. Η όλη προσπάθεια των ομότιμων συνδιαλεγόμενων μελών και φίλων της Κιβωτού που έλαβαν μέρος στη συζήτηση έγινε με κριτήρια επιστημονικά και προσεγγίσεις χωρίς προκαταλήψεις και επιβολή υποκειμενικών θέσεων.

Κατατέθηκαν ποικίλες προφορικές και γραπτές, όπως στα συνημμένα ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑΤΑ, απόψεις, που συνοψίζονται στα παρακάτω:

- Οι πολιτισμοί, οι θρησκείες, οι επιστήμες, ως αναδύσεις του ανθρωπίνου πνεύματος είναι οιονεί «ζωντανοί» οργανισμοί και φέρνουν συστατικά των καιρών που έλαβαν την αρχική μορφή τους. Αναφύονται από συνθέσεις πνευματικών ενεργημάτων, αναπτύσσονται και καρποφορούν, αλλά εξασθενίζουν και ενίοτε αφανίζονται.(ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Α').

- Η σύγχρονη ελληνική κοινωνία συνεχίζει να εμπνέεται από την πολιτιστική, την θρησκευτική και την ανθρωπιστική κληρονομιά της Αρχαίας Ελλάδας, στην οποία αναπτύχθηκαν οι παγκόσμιες αξίες των απαράβατων δικαιωμάτων της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ανεξαρτησίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου.(ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Β).

- Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ προσέφερε στον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ την Ελληνική γλώσσα και φιλοσοφία, την παιδεία και τις κλασικές ηθικές αξίες, τις καλές τέχνες και τις οργανωτικές κοινωνικές δομές. Παράλληλα ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ προσέδωσε στον ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ την Ορθόδοξη Πίστη (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Γ').

- Είναι γεγονός, ότι ο σύγχρονος κόσμος διακρίνεται από την αλματώδη επιστημονική του εξέλιξη, η οποία διευρύνει τις ανθρώπινες συνειδήσεις, ως επίσης και από την τεχνική του εξέλιξη, με αποτέλεσμα να έχει μετατρέψει όλες τις χώρες του πλανήτη μας σε μία «γειτονιά». Επομένως επιβάλλεται ο διάλογος μεταξύ των θρησκειών όλου του κόσμου και του Χριστιανικού, ακριβώς χάριν της συμβολής αυτού στην ειρήνη της ανθρωπότητας. (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Δ').

- Το φως του κλασσικού πολιτισμού παραμένει ανέσπερο και εξακολουθεί να ακτινοβολεί από την Ελλάδα σ' όλες τις χώρες της Γης και πνευματικά τις καθοδηγεί. Αυτό δεν είναι στείρα προγονολατρεία, αλλά μια πραγματικότητα. Δεν υπάρχει φιλοσοφία, επιστήμη ή τέχνη που να μην έχει τις ρίζες της στην Ελλάδα! ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Ε').

- Η θρησκεία αποτελεί στρατηγική επιλογή για την επιβίωση του ανθρώπινου γένους και τούτο, γιατί ο δικός μας "ΕΛΛΗΝΟ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ" στις τρεις τουλάχιστον χιλιετίες που πέρασαν, στύβοντας κυριολεκτικά τις παραπάνω έννοιες-πυλώνες του κοινωνικού βίου, προσέφερε πολύ πιο νωρίς στην ανθρωπότητα, ως απόσταγμα, τη "ΧΡΥΣΗ ΤΟΜΗ" η οποία πλήρως και ΟΛΙΣΤΙΚΑ αντιμετωπίζει "το ΔΕΟΝ ΓΕΝΕΣΘΑΙ στην πίστη, τη γνώση και την πράξη"! (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΣΤ').

- Στην εποχή μας, όπου επικρατεί ένας άκρατος "ρελατιβισμός", σύμφωνα με έναν πρώην Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας,(~) ο Χριστιανισμός συνεχίζει την ολιστική αποστολή του, κληρονομιά αιώνων πλέον. Εκείνος ήταν που πρώτος, χίλια χρόνια πριν, μέσα σε βαθύ πολιτιστικό σκότος, ίδρυσε σε Δύση (μέσω του πνεύματος του Σχολαστικισμού και την

ενεργοποίηση του Αριστοτελισμού) και Ανατολή (από Ορθόδοξους, ομοίως λάτρεις του Σταυρίτη) τα πρώτα Πανεπιστήμια.(ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Ζ')

- Η συνάντηση Ελληνισμού-Χριστιανισμού, η συμπόρευση και η όσμωση τους δημιούργησε ουσιαστικά την Ορθόδοξη χριστιανική πίστη, από τα οργανωτικά της πλαίσια μέχρι και τα βαθιά νοήματα της ορθόδοξης θεολογίας. Ο Ελληνισμός ουσιαστικά προσέφερε τότε όλο τον μεθοδολογικό του εξοπλισμό για την δόμηση και διάδοση της νέας αληθινής θρησκείας. Έτσι την οικουμενική διάσταση του Ελληνισμού ακολούθησε και η οικουμενική διάσταση Ορθοδοξίας (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Η').

- Ενώ θεωρείται από μερίδα ανθρώπων ο φόβος ως βασικός λόγος για την παρουσία των θρησκειών, τονίζεται και το στοιχείο της μυσταγωγίας που καταλαμβάνει τους συμμετέχοντες πιστούς, "σε ένα θέατρο τεράστιων διαστάσεων" με φως, μακριά από σκιές για τις οποίες δεν πρέπει να σιωπούμε.

- Ο Σταυρός και οι Εικόνες, δεν πρέπει να αφαιρούνται στα πλαίσια "εκσυγχρονισμού" ή "λογικής" και "νοήμονος συμπεριφοράς".

- Οι κοινοί αγώνες Ελληνισμού-Χριστιανισμού δεν παραγράφονται, όπως δεν θα πρέπει να σιωπούμε για τα κακώς κείμενα. Ο δογματισμός παρεμποδίζει την ανθρώπινη ανέλιξη, γι' αυτό ακριβώς και έχουμε να ακούσουμε καλά νέα εδώ και αιώνες (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Θ').

- **«Ο Ελληνισμός και Χριστιανισμός είναι αλληλένδετα μεγέθη του ελληνικού πολιτισμού, του Πολιτισμού μας, και τα μηνύματά τους ως ακατάλυτης ψυχοπνευματικής «συνωρίδας» είναι για όλο το σύγχρονο κόσμο, που παραπαίει στην αβεβαιότητα και τον αυχμό, αρωγά και σωτήρια.- (ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Ι').**

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ο Ελληνισμός, ως πολιτισμός και ο Χριστιανισμός, ως θρησκεία, ανήκουν σε εκείνες τις ελάχιστες αναδύσεις, που άντεξαν στις μεταβολές, ενίοτε ολέθριες, της ανθρωπότητας και άφησαν ανεξίτηλη την επιρροή τους στο ανθρώπινο γίγνεσθαι, γιατί προσέδωσαν στην ανθρώπινη ζωή μοναδικές ποιότητες.

Εκτιμάται ότι το ίδιο θα συμβεί και στο μέλλον.

Η σύνθεσή τους διήλθε από στάδια κρίσιμα γεμάτα αντιπαλότητες, ανταγωνισμούς, αλλά και αλληλο-συμπληρώσεις από τις οποίες αναδύθηκαν περαιτέρω νέες δυνάμεις για αναγέννηση και ανάπτυξη.

Η όλη αλληλεπίδραση, με πολλαπλές αναδράσεις, έλαβε χώρα μέσα στον Ρωμαϊκό χώρο-χρόνο, όπου αναδύθηκε η νομική πολιτική τεκμηρίωση των ανθρώπινων σχέσεων.

Τα τρία αυτά τεράστια δημιουργήματα του ανθρώπινου πνεύματος (**Ελληνικός Ανθρωπισμός, Χριστιανισμός και Ρωμαϊκό Δίκαιο**), τα οποία τελικά συνδέθηκαν σε υψηλό βαθμό αρμονικότητας μεταξύ τους, **συνιστούν τα θεμέλια του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, από τον οποίο αναδύθηκε ο πολιτισμός του Σύγχρονου Κόσμου.**

Ο ΚΟΣΜΗΤΟΡΑΣ

Γρηγόρης Βελουδάκης

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δημήτρης Κ. Μπάκας

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Α΄

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΙΒΩΤΟΥ

Προοίμιο

Η καταπληκτική και χωρίς προηγούμενο ανάπτυξη των τεχνολογικών και επιστημονικών τομέων που έχει προσδώσει στον άνθρωπο τεράστιες δυνατότητες αντιμετώπισης των κάθε είδους δυσχερειών και προβλημάτων ομολογουμένως δεν εξασφάλισε την ολβιότητα του ανθρώπου, παρά το ότι ως σύνολο ο Κόσμος μας είναι, ίσως, ο καλύτερος που υπήρξε ποτέ μέχρι τώρα. Αναγνωρίζεται πλέον ως βασική αρχή ο ανθρωποκεντρισμός, τουλάχιστο για το δυτικό καλούμενο Κόσμο, με πολίτευμα, έστω και κατ' όνομα σχεδόν σε όλο τον Πλανήτη μας την «δημοκρατία» σε ποικίλες παραλλαγές και ελάχιστες κοινές ομοιότητες.

Ο ανθρωπότητα κατέστη κύριος του εαυτού της και προσπαθεί να κατακυριεύσει τον Κόσμο, αφού πλέον αριθμεί πολλά δισεκατομμύρια. Από εκεί που ο άνθρωπος θεωρούσε τον εαυτό του πλασμένο «κατ' εικόνα και ομοίωση του Δημιουργού του» πλέον ξεπέρασε κάθε όριο αλλοιώνοντας τον εαυτό του και τον έκανε αγνώριστο! Κατέστη πλέον ένα «χαμένο παράδειγμα» χάνοντας το «νόημα της ζωής του». Αφενός τεμαχίζοντας το «ιερό» θεωρούμενο σώμα του, αλλά και παραμορφώνοντας το είναι του. Από κυρίαρχος του εαυτού του ήδη κατέστη υποχείριος των δικών του επιτευγμάτων. Από πρόσωπο μετατράπηκε σε εργαλείο των τεχνολογικών απαιτήσεων. Από ολοκληρωμένος άνθρωπος τείνει να καταστεί ένας απόλυτα εξειδικευμένος γνώστης ενός ελάχιστου τομέα γνώσης. Ένα είδος «τυφλοπόντικα» με ικανότητες εξαιρετικές αλλά απόλυτα περιορισμένες και με πολλαπλές τυφλότητες. Η γενική, ολιστική γνώση πλέον είναι όνειρο απατηλό και ταυτόχρονα χάθηκε και η ανθρωπινότητα, ως ειδοποιός διαφορά. Ο άνθρωπος κατέστη ένα εργαλείο για πολλούς άλλους σκοπούς εκτός τού να βελτιωθεί ως άνθρωπος. Ένας οπαδός, ένα πελάτης, ένα αριθμός και όχι πρόσωπο. Και αυτό λόγω ακριβώς ενός αντικειμενικά βεβαιωμένου κακού της υπερβολικής μονομερούς εκπαίδευσής του και ουσιαστικής κατάργησης της αρμονικής ολιστικής παιδείας του. Η «ανισόρροπη ανάπτυξη» με υπερεκτίμηση και εξάπλωση της επιστημονικής και τεχνολογικής, «εργαλειακής» εκπαίδευσης εις βάρος της κλασσικής παιδείας. Είναι απαραίτητη μια ισόρροπη ανάπτυξη όλων των πολιτιστικών αξιών, που συνιστά τη φυσική λύση του προβλήματος.

Εισαγωγή

Υπάρχει άραγε κάποιος σκοπός ανώτατος πέραν από την ίδια τη ζωή; Και εάν δεχτούμε ότι δεν υπάρχει κάποιο άλλο νόημα πρέπει να παραδεχτούμε ότι υπάρχει ένας μοναδικός σκοπός: η δημιουργία πολιτισμού. Η καλλιέργεια και δημιουργία, δηλαδή, των συνθηκών εκείνων που θα εξασφαλίσουν τις καλύτερες βιωματικές προϋποθέσεις στα πρόσωπα. Κοντολογίς η πραγμάτωση των αξιών (ιδεών) της αλήθειας, της ωραιότητας και της ηθικής τάξης στα ανθρώπινα έργα και τις πράξεις. Αυτό είναι ο αυτονόητος ύπατος σκοπός για όλη την ανθρωπότητα.

Εάν ο άνθρωπος σήμερα, στη γενική περίπτωση, θεωρείται ως η ύπατη αξία της Κόσμου το ύπατο αγαθό, ως δώρο, αποτελεί η εγκόσμια ζωή του, που δεν είναι απλά μια διάβαση προς άλλους αξιότερους κόσμους, αλλά είναι αυτοσκοπός απόλυτη αξία. Το άξιο δεν είναι το υπερβατικό μόνον, αλλά εξ ίσου και το εγκόσμιο, ήτοι η αξία των πράξεων και των έργων του κάθε ανθρώπου, ως πρόσωπο ελεύθερο και δημιουργικό. Η δημιουργική δύναμη του ανθρώπου είναι πηγή του ορθού λόγου, πλαστοουργός του ωραίου και οργανωτής της ορθής κοινωνικής(ηθικής) συμπεριφοράς. Αυτό είναι το κύριο χαρακτηριστικό του «δυτικού» πολιτισμού. Ο άνθρωπος ως πρόσωπο αυτόνομο πηγή πράξεων και έργων με κορυφαίο υποκειμενικό αγαθό την ελευθερία του, που συνιστά το αντικείμενο της παιδείας προς την ελευθερία, της ολιστικής δηλαδή παιδείας.

Αλήθεια- κάλλος -αγαθό

Ο Λόγος οδηγεί στη γνώση, τη μάθηση και την αλήθεια με στηρίγματα τις αισθήσεις μας. Ο σύγχρονος κόσμος ανήκει στις ανθρωποκεντρικές περιόδους της ιστορίας σε διάκριση με άλλες που χαρακτηρίζονται θεοκρατικές ή υλοκεντρικές. Κυριαρχούν η ελευθερία και δημιουργικότητα της προσωπικότητας, που δίνει νόημα στη ζωή. Πρώτη δύναμη είναι ο Λόγος, που πηγάζει από την ανθρώπινη συνείδηση και συμφιλιώνεται με την αίσθηση, την οποία δεν καταπνίγει αλλά την καθοδηγεί και ανατροφοδοτείται. Ο Λόγος δεν αποστρέφεται την ύλη, στην οποία δίνει ωραίες μορφές που αποπνέουν κάλλος. Τέλος σύμφωνα με το Λόγο οργανώνονται οι σχέσεις του ανθρώπου με τη φύση και τους συνανθρώπους του, ώστε να ζει μέσα σε μια πολιτική και ηθική τάξη των κοινωνιών, με αμοιβαίο σεβασμό της ελευθερίας με κριτήριο τον ορθό Λόγο.

Δεν εξαντλείται Πολιτισμός στη θεραπεία της αξίας της αλήθειας. Η αξία του ωραίου είναι εξίσου απαραίτητη για την πλήρωση του ανθρώπου. Πλάι στις επιστήμες στέκονται ισοδύναμες και οι τέχνες, που ζητούν το μερίδιό τους από την ψυχή του. Ο Ελληνισμός ανέδειξε το κάλλος στα εγκόσμια αναζητώντας παντού το χρυσό μέτρο. Την πειθαρχία των μερών κάτω από το νόημα του συνόλου. Την αρμονία της μορφής και της ουσίας στο ύπατο σημείο τελειότητας. Ξεχωρίζει απέναντι στο βυζαντινό ασκητισμό, όπως και στην υπερβολή του άλογου στοιχείου του ρομαντισμού και την απειθαρχία και ανομία της μεταγενέστερης σύγχρονης Τέχνης.

Στο χώρο της κοινωνικής συμβίωσης η κλασσική παιδεία έδιδε προβάδισμα στους κανόνες που πηγάζουν από τη φύση και το κατά τον λόγο δίκαιο και όχι σε δόγματα θρησκευτικά και μύθους. Πάντα κυριαρχούσε το μέτρο της χρυσής αναλογίας, που είχε ισχύ και στις σχέσεις ατόμου και συνόλου.

Ο Χριστιανισμός, που συνιστά το σημαντικότερο στοιχείο, το οποίο προστέθηκε στον ανθρωποκεντρικό κόσμο του Ελληνισμού θεοποίησε τον Λόγο. Εξύψωσε την ηθική συμβίωση των ανθρώπων και πρόσθεσε μια ορισμένη όψη της αισθητικής δημιουργικότητας, αλλά δεν μετέβαλε τις βασικές θέσεις του Ελληνισμού. Στο χώρο της Τέχνης εισήγαγε την αδέσμευτη από το λόγο συγκίνηση και έλλαμψη -πληρότητα, την άπειρη νοσταλγία προς κάτι καλύτερο από το εγκόσμιο. Μια πολιτεία αγγέλων, έναν Παράδεισο. Ένα εξωλογικό στοιχείο απόλυτης αρμονίας, ρομαντικό, θεϊκό τέλειο.. Στις σχέσεις των ανθρώπων εξιδανικεύοντας τον αρχαίο έρωτα και πλαταίνοντας τον ηθικό νόμο, χάρισε εκείνα τα πνευματικά πλάτη που στην εγκόσμια ζωή αντέχουν μόνο συνδυασμένα με τον έλλογο ηθικό νόμο. Την ανυστερόβουλη αγάπη έθεσε ως ύπατο σημείο ηθικού δεσμού επάνω από τον οίκτο, ανθρωπιά. Αλλά για την οργάνωση της εγκόσμιας ζωής ως βάση μένει ο ηθικός νόμος.

Συμπεράσματα- επίλογος

Κάθε άνθρωπος, κάθε έθνος υπάρχουν για να εκπληρώσουν τον ύπατο και μοναδικό σκοπό της Ανθρωπότητας, που είναι η ανάπτυξη των αξιών που βρίσκουν την ενιαία τους έκφραση στο Αγαθό.

Η φιλοσοφία βρίσκεται, όπου υπάρχει αναζήτηση της αλήθειας, είναι σε απόσταση από την εφαρμοσμένη επιστήμη, αλλά επικαλύπτει όλες τις θεωρητικές επιστήμες. Με τη θεραπεία της αξίας της αλήθειας δεν εξαντλείται ο ανθρωπισμός. Η αξία του ωραίου είναι εξίσου απαραίτητη.

Η θρησκεία «τελειώνει» το πνεύμα του ανθρώπου και ολοκληρώνει την πνευματική φυσιογνωμία του. Η φιλοσοφία, οι επιστήμες, η Τέχνη και η Θρησκεία έχουν ορισμένα απαραίτητα θεμέλια στον εσωτερικό άνθρωπο, που αποτελούν την πηγή κάθε είδους αξίας του ανθρώπου. Αυτά είναι οι ριζικές «στάσεις» του ανθρώπου, ως πρόσωπο, από τις οποίες αναδύεται στην θεωρία και πράξη ο πολιτισμός του και συγκροτούν τον πολιτισμένο άνθρωπο.

Από αυτές, ήτοι την διαρκή αναζήτηση της αλήθειας, την καλλιέργεια του κάλλους και τη βούληση για πραγμάτωση του αγαθού, πρέπει να αρχίσει η καλλιέργεια της όλης προσωπικότητας, η διάπλαση. Αυτές συνθέτουν το αντικείμενο της ολιστικής παιδείας του και αυτές πρέπει να εμφυσήσουν την ποιότητά τους, το νόημά τους και σε όλες τις επιστημονικές, καλλιτεχνικές ή θρησκευτικές επιδόσεις στη θεωρία, όπως και στις ηθικές και πολιτικές επιδόσεις στην πράξη. Αυτές στην ενότητά τους αποτελούν την ανθρωπινότητα του ανθρώπου.

Αυτές τις αέναντες και στον ύπατο βαθμό τελειότητας αξίες απέδωσε ο άνθρωπος στο Υπέρτατο ΟΝ, τον Θεόν του, τον οποίο χαρακτήρισε ως Πάνσοφο (Γνώστη πάσης αλήθειας), Πάγκαλο (έκφραση του τέλει κάλλους) και Πανάγαθο (Δημιουργό του Ύπατου Αγαθού).

Οι πολιτισμοί, οι θρησκείες, οι επιστήμες κ λ π, ως αναδύσεις του ανθρωπίνου πνεύματος είναι οιονεί «ζωντανοί» οργανισμοί και φέρνουν συστατικά των καιρών που έλαβαν την αρχική μορφή τους. Αναφύονται από συνθέσεις πνευματικών ανθρωπίνων ενεργημάτων, αναπτύσσονται και καρποφορούν, αλλά εξασθενίζουν και ενίοτε αφανίζονται.

Ο Ελληνισμός, ως πολιτισμός και ο Χριστιανισμός, ως θρησκεία, ανήκουν σε εκείνες τις ελάχιστες αναδύσεις, που άντεξαν στις μεταβολές, ενίοτε ολέθριες, της ανθρωπότητας και άφησαν ανεξίτηλη την επιρροή τους στο ανθρώπινο γίγνεσθαι, γιατί προσέδωσαν στην ανθρώπινη ζωή μοναδικές ποιότητες. Εκτιμάται ότι το ίδιο θα συμβεί και στο μέλλον. Η σύνθεσή τους διήλθε από στάδια κρίσιμα γεμάτα αντιπαλότητες, ανταγωνισμούς, αλλά και αλληλο-συμπληρώσεις από τις οποίες αναδύθηκαν περαιτέρω νέες δυνάμεις για αναγέννηση και ανάπτυξη. Η όλη αλληλεπίδραση με πολλαπλές αναδράσεις έλαβε χώρα μέσα στον Ρωμαϊκό χώρο-χρόνο, όπου αναδύθηκε η νομική πολιτική τεκμηρίωση των ανθρωπίνων σχέσεων. Τα τρία αυτά τεράστια δημιουργήματα του ανθρωπίνου πνεύματος (Ελληνικός Ανθρωπισμός, Χριστιανισμός και Ρωμαϊκό Δίκαιο) συνδέθηκαν σε υψηλό βαθμό αρμονικότητας μεταξύ τους. Τελικά συνδέθηκαν σε υψηλό βαθμό αρμονικότητας μεταξύ τους, συνιστούν τα θεμέλια του Ευρωπαϊκού Πολιτισμού, από τον οποίο αναδύθηκε ο πολιτισμός του Σύγχρονου Κόσμου.

Δημήτρης Κ. Μπάκας
Αντιστράτηγος εα

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Β΄: Εισήγηση Υποστρατήγου εα Ζαρκάδα Νικ.

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ
(Παρατίθενται μερικές σύντομες και εισαγωγικές σκέψεις)

1.Ελληνισμός

Σήμερα, λέγοντας ελληνισμό εννοούμε την ίδια την Ελλάδα, όχι βέβαια ως χώρα μό-
νον, αλλά και ως σύνολον εμψύχων ατόμων, τα οποία συνεχίζουν τις προαιώνιες παραδόσεις
τους, ζουν με τους ίδιους παλμούς και έχουν τις ίδιες προσδοκίες. Εννοούμε την Ελλάδα ως
σύνολο ελλήνων οπουδήποτε και αν ευρίσκονται αυτοί ως γένος, ως φυλή και τις υποδιαιρέ-
σεις αυτού ως “ελληνισμός της διασποράς” ή ως “ελληνισμός του εξωτερικού”.

Ο ελληνισμός υπό την γενική του έννοια χαρακτηρίζεται από τους συνεχείς αγώνες και
τις επιδιώξεις διατήρησης πρώτα της ανεξαρτησίας και της ελευθερίας και έπειτα από τις
προσπάθειες, ενέργειες και δραστηριότητες για την επίτευξη οικονομικής συγκρότησης και
ανεξαρτησίας.

2.Χριστιανισμός

Η εμφάνιση του χριστιανισμού συνέπεσε με την εποχή της αλλοίωσης και ανάμιξης των
αρχαίων θρησκειών και πολιτευμάτων. Ο χριστιανισμός είναι θρησκεία ιστορική και προέρ-
χεται από το ιστορικό πρόσωπο του ιδρυτού αυτής, του Ιησού Χριστού, και των γραπτών
μνημείων της διδασκαλίας του, είναι όμως και θρησκεία αποκάλυψης. Ο χριστιανισμός έχει
την αρχήν του εις το κήρυγμα του ιδρυτού του και η δογματική του θεωρείται και φέρει το
κύρος θείας προέλευσης.

Η θεμελιώδης διδασκαλία του χριστιανισμού, όπως εκηρύσσεται στην αρχή υπό των
Αποστόλων, υπήρξε αφ’ ενός μεν η έλευση, ο θάνατος – σταύρωση και η ανάσταση του Ιησού
Χριστού, που είχε αναγγελθεί από τους προφήτες του Ισραήλ, αφ’ ετέρου δε η ενανθρώπιση
του Θεού, ο οποίος δια του Ιησού έγινε άνθρωπος για να σώσει και απαλλάξει την ανθρωπό-
τητα από τις αμαρτίες της.

3.Σύγχρονος Κόσμος

Κόσμος είναι το άθροισμα όλων των πραγμάτων συγκεντρωμένων σε μια ενότητα α-
πείρου έκτασης. Κατά την σύγχρονη εποχή της ανάπτυξης των φυσικών επιστημών, των τε-
χνικών εφαρμογών τους και της ηλεκτρονικής τεχνολογίας νοείται ως κάτι το άπειρον και το
ατελεύτητο.

Σήμερα, στην Ελλάδα αισθανόμαστε τα πάντα να γκρεμίζονται και ό,τι ελληνικόν να
αργοπεθαίνει, όπως η γλώσσα, η ιστορική συνείδηση, η κοινωνική ευπρέπεια, η ανθρώπινη
αξιοπρέπεια, η χαρά της άμιλλας και της αριστείας, η καταξίωση της ποιότητας, η κοινωνία
των σχέσεων, η αίσθηση της Πατρίδας, η παιδεία και το σχολείο που πλάθουν χαρακτήρες
κ.λ.π.

Όμως τα πνευματικά αποθέματα και η ανάπτυξη και καλλιέργεια της ολιστικής παιδείας
μπορούν όχι μόνον να ανακόψουν την πτωτική πορεία, αλλά και να δημιουργήσουν τις προ-
ϋποθέσεις για μια νέα ανοδική προοπτική.

Η σύγχρονη ελληνική κοινωνία συνεχίζει να εμπνέεται από την πολιτιστική, την θρη-
σκευτική και την ανθρωπιστική κληρονομιά της Αρχαίας Ελλάδας, στην οποία αναπτύχθηκαν
οι παγκόσμιες αξίες των απαραβάτων δικαιωμάτων της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της α-
νεξαρτησίας, της ισότητας, της δικαιοσύνης και του κράτους δικαίου.

Νικόλαος Ζαρκάδας
Υποστράτηγος ε.α.
Θεσσαλονίκη 25 Ιανουαρίου 2018

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Γ΄ : Υποστρατήγου εα Δοξάκη Ιωαν.

Αθήνα 20.01.2018

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ- ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

(Σκέψεις- Απόψεις)

* Στα περισσότερα οργανωμένα Κράτη του κόσμου υπάρχει κατά κανόνα μία διακριτή σχέση κράτους και θρησκείας. Στην Πατρίδα μας όμως από της ιδρύσεως του Ελληνικού Κράτους υπάρχει μία συνεχής “αναταραχή” στις σχέσεις Κράτους – Εκκλησίας, με κατά περιόδους εξάρσεις και υφέσεις που οφείλονται στην συνταγματική ασάφεια της διάκρισης των αρμοδιοτήτων, ευθυνών και εξουσιών, μεταξύ των δύο θεσμών.

* Το Ελληνικό Κράτος, μία κατεξοχήν ομοιογενής πολιτιστικά και θρησκευτικά οντότητα, σε ένα παγκοσμιοποιημένο πολυπολιτισμικό περιβάλλον, παραμένει η κοιτίδα του Ελληνικού πνεύματος, έκφραση του Ελληνισμού και η αφιετηρία εξάπλωσης του Χριστιανισμού.

* Αρχαία Ελλάδα – Βυζάντιο - Νεοελληνικό Κράτος, αδιάσπαστη ενότητα του Ελληνισμού με συγκολλητική ύλη ένα “μείγμα” ελληνικής φιλοσοφίας, πολιτισμού, γλωσσικής έκφρασης και Ορθόδοξης Χριστιανικής Πίστης.

* Από την δημιουργική συνάντηση Ελληνισμού – Χριστιανισμού, μέσα από αναπόφευκτες αλληλεπιδράσεις, κρίσεις, αντιθέσεις και συγκρούσεις, (Αυτοκρατορία Μ. Αλεξάνδρου, Ιουδαϊκό Κράτος, Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, Βυζαντινή Αυτοκρατορία) αναπτύχθηκε και εξαπλώθηκε η Χριστιανική διδασκαλία με όχημα την αθάνατη Ελληνική γλώσσα, σε ένα γόνιμο συνδυασμό ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ («το ομόγλωσσον, το ομόηδες, το ομόθρησκον,...») επιβεβαιώνοντας την ρήση του Ηρακλείτου. “Πάντα κατ’ έριν γίνεσθαι, το αντίζουν συμφέρον και εκ των διαφερόντων καλλίστην αρμονίαν”.

* Ο ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ προσέφερε στον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ την Ελληνική γλώσσα και φιλοσοφία, την παιδεία και τις κλασικές ηθικές αξίες, τις καλές τέχνες και τις οργανωτικές κοινωνικές δομές. Παράλληλα ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ προσέδωσε στον ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ την Ορθόδοξη Πίστη, μια αναθεώρηση της σχέσεως του ανθρώπου προς το Θείον, ένα νέο όραμα οργάνωσης των κοινωνικών σχέσεων, μιας μεταφυσικής προοπτικής του επέκεινα του ανθρώπινου βίου. Τα στοιχεία αυτά προσδιορίζουν την σημερινή νεοελληνική ταυτότητα.

* Σήμερα, στο σύγχρονο Κόσμο μας, στις μαρξιστικές, σοσιαλιστικές, καπιταλιστικές (δεν διαφέρουν και πολύ, όπως έχουν διαμορφωθεί) υλιστικές κοινωνίες, η ορθή σύνθεση και αρμονική συνεργασία ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ – ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ μπορεί να εμπνεύσει την διεθνή κοινότητα με ανθρώπινες λύσεις σε ουσιαστικά προβλήματα.

Με εκτίμηση
Δοξάκης Ιωάννης
Υποστράτηγος ε.α.

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Δ΄: Εισήγηση Υποστρατήγου εα Διαμαντοπούλου Άρη

Ελληνισμός-Χριστιανισμός και ο Σύγχρονος Κόσμος

Αγαπητοί Συνάδελφοι της «Κιβωτού»

Πολύ ενδιαφέρον και επίκαιρο το θέμα το οποίον επιλέξατε και ορθή η απόφασή σας να θέσετε αυτό σε διάλογο, διότι ο κόσμος αλλάζει και οι άνθρωποι εξελίσσονται.

Επομένως και οι θεσμοί πρέπει να προσαρμόζονται προκειμένου να διατηρούνται ζωντανοί και σύγχρονοι, σύμφωνα με την Δαρβίνεια θεωρία.

Όπως έγινε αντιληπτό, το σημείωμά μου αυτό άρχισε από το τμήμα του θέματος που ανάγεται στον «σύγχρονο κόσμο».

Είναι γεγονός, ότι ο σύγχρονος κόσμος διακρίνεται από την αλματώδη επιστημονική του εξέλιξη, η οποία διευρύνει τις ανθρώπινες συνειδήσεις, ως επίσης και από την τεχνική του εξέλιξη, με αποτέλεσμα να έχει μετατρέψει όλες τις χώρες του πλανήτη μας σε μία «γειτονιά».

Επομένως επιβάλλεται ο διάλογος μεταξύ των θρησκειών όλου του κόσμου και του Χριστιανικού, ακριβώς χάριν της συμβολής αυτού στην ειρήνη της ανθρωπότητας.

Ιδιαίτερα κρίνεται αναγκαία η συμμετοχή του Χριστιανισμού, ως κατ' εξοχήν θρησκεία της αγάπης.

Ασφαλώς οι διάλογοι αυτοί φρονώ, ότι ουδόλως αλλοιώνουν τις παραδοσιακές σχέσεις του Ελληνισμού και του Ορθόδοξου Χριστιανισμού, οι οποίες, μέσα από δοκιμασίες αγώνων, έχουν ζυμωθεί σε μία ενότητα. Αλλά βεβαίως με διακριτούς τους ρόλους μεταξύ Εκκλησίας και Πολιτείας.

Ως γνωστόν, σε αυτούς τους οικουμενικούς διαλόγους, πρωταγωνιστεί ο Πατριάρχης μας, αν και αιχμάλωτος στους αλλόθρησκους Τούρκους, εχθρικά διακείμενους προς τον Ελληνισμό και την Ορθοδοξία.

Είναι όμως λυπηρό ίσως και αδιανόητο όταν, συνεπεία αυτών των Οικουμενικών του πρωτοβουλιών, να υπάρχει μερίδα δογματικών του Ιερού Κλήρου, αλλά και πολιτών, οι οποίοι βάλλουν εναντίον του Ορθόδοξου Χριστιανού Πατριάρχη της Κωνσταντινουπόλεως, που παραμένει η τελευταία ικμάδα της Ελληνο-Ορθόδοξης παράδοσης και του οποίου η θέση απειλείται ευθέως από τους Τούρκους. Την δε θέση του επιβουλεύεται, για γεωπολιτικούς σκοπούς, η ομόδοξη Εκκλησία της Ρωσίας, η οποία δεν παύει να δημιουργεί προβλήματα στο Οικουμενικό Πατριαρχείο της Κωνσταντινουπόλεως.

Είναι γεγονός, ότι η θέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου έχει εισέλθει στην γεωπολιτική διελκυστίνδα των Μεγάλων Δυνάμεων Αμερικής και Ρωσίας, ενώ και οι δύο Μεγάλες Δυνάμεις από κοινού έπρεπε να ενισχύουν την παρουσία του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως, ως κοιτίδα του Χριστιανισμού γενικά.

Ας ευχηθούμε αυτή η διελκυστίνδα να αποβεί επ' ωφελεία αυτού, αλλά και του Ελληνικού Έθνους ειδικότερα. Διότι μέσω του Οικουμενικού Πατριαρχείου της Κωνσταντινουπόλεως, αλλά και των άλλων Ορθόδοξων Πατριαρχών, που εκπροσωπούνται από Έλληνες Πατριάρχες, το Ελληνικό Έθνος έχει μία παγκόσμια παρουσία.

Επομένως είναι απαράδεκτο το Οικουμενικό Πατριαρχείο να βάλλεται και από το γένος των Ελλήνων...

Εάν δε ήθελα να επανέλθω στο τμήμα του θέματος που αναφέρεται στον σύγχρονο κόσμο και ασφαλώς στον εκσυγχρονισμό αυτού, αδυνατώ να καταλάβω και να δεχθώ την αθεΐα, η οποία δυστυχώς υπάρχει και διατηρείται σε παγκόσμιο επίπεδο.

Βέβαια, η έννοια ύπαρξης ή όχι Θεού ανήκει στον χώρο του «πιστεύω» και όχι της επιστήμης, αλλά η ανώτατη λειτουργία του ανθρώπου, που είναι ο νους και η λογική, μας

υποχρεώνει να δεχθούμε την ύπαρξη ενός ανωτάτου Όντος, ως Δημιουργού και Συντονιστού όλου του κόσμου.

Υπάρχει και η άλλη διάσταση του θέματος, ότι ο άνθρωπος αισθάνεται την ανάγκη να πιστεύει και να λατρεύει αυτό το ανώτατο Όν, που ονομάζουμε Θεό!

Η ανθρώπινη ψυχή είναι άδεια χωρίς τη λατρεία προς τον Θεό και το πιστεύω προς Αυτόν έχει υπαρξιακό περιεχόμενο για τον άνθρωπο.

Άρα η πίστη προς τον Θεό, θα είναι πάντα σύγχρονη, όσο υπάρχει άνθρωπος.

Ασφαλώς, με την διευκρίνιση γενικά, ότι οι διαφορές απόψεων των ανθρώπων δεν συνεπάγεται και σε εχθρότητα μεταξύ τους, αλλά απεναντίας να υπάρχει, αν όχι αποδοχή, τουλάχιστον κατανόηση του «ταυτού» προς το «θάτερον», προκειμένου να διατηρείται η ενότητα της κοινωνίας.

Αυτός ο δυϊσμός του «ταυτού» και του «θάτερου» χαρακτηρίζει οντολογικά όλη τη φύση, επομένως και την ψυχή του ανθρώπου.

Επομένως η αυτογνωσία μας, αλλά και η γνώση του άλλου τουλάχιστον καλλιεργεί την ειρήνη μεταξύ των ανθρώπων!

Εξ άλλου «Κιβωτός Ολιστικής Παιδείας» και ο τίτλος του Συνδέσμου μας...!

Αυτά τα λίγα ήθελα να καταθέσω, έστω και ηλεκτρονικά στον διάλογό σας αγαπητοί Συνάδελφοι της «Κιβωτού».

Σας εύχομαι καλή επιτυχία.

Άρης Διαμαντόπουλος

Υποστράτηγος ε.α. – Ψυχολόγος - Δρ. Φιλοσοφίας

Πειραιάς, 18η Ιανουαρίου, 2018

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Ε΄ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ

Ιωάννου Δ. Κακουδάκη

Αντιστράτηγου ε. α.

Επίτιμου Α΄ Υπαρχηγού ΓΕΣ και

Διευθυντή της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού του ΓΕΣ και

Προέδρου της Ελληνικής Επιτροπής Στρατιωτικής Ιστορίας του ΓΕΕΘΑ

Για το θέμα αυτό υπάγουν τρεις συναφείς λέξεις: Ελλάδα, Έλληνες και Ελληνισμός. Η καθεμιά αποτελεί ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο, που εκφεύγει των ορίων της ανάπτυξης στην παρούσα εργασία μου και θα περιοριστώ μόνο στην περιληπτική ανάπτυξη του Ελληνισμού. Ωστόσο, εισαγωγικά, θα κάνω μια σύντομη τοποθέτηση και στις δύο άλλες λέξεις για την πληρότητα του θέματος.

Ελλάδα. Είναι ο γεωγραφικός χώρος, όπως έχει χαρτογραφηθεί και οριοθετηθεί διαχρονικά από διεθνείς συνθήκες με χερσαία, θαλάσσια και εναέρια όρια, όπου ζουν οι Έλληνες και μεγαλούργησαν. Η λέξη Ελλάς απαντά για πρώτη φορά στην Ιλιάδα και την Οδύσσεια του Ομήρου, δηλώνοντας περιοχή. «οι τ'είχον Φθίην, ήδ' Ελλάδα καλλιγύναικα», δηλ. και είχαν Φθία και Ελλάδα με όμορφες γυναίκες, Ιλ. Β. στ.683. Επίσης, «φεύγον έπειτ' απάνευθε δι' Ελλάδος ευρυχόριο», δηλ. κατόπιν έφυγα μακριά στην ευρύχωρη Ελλάδα, Ιλ. Ι. στ.478. Και «η μιν ατιμάζουσιν αν' Ελλάδα τε Φθίην τε», δηλ. ή αν τον περιφρονούν στην Ελλάδα και στη Φθία, Οδ. λ. στ.496.

Η διασφάλιση του ζωτικού χώρου της Ελλάδας και η εδαφική ακεραιότητά του αποτελεί το ύψιστο καθήκον των Ελλήνων διαχρονικά. Και σήμερα, οι προκλήσεις υπάρχουν και ελλοχεύει ο κίνδυνος και πρέπει να επαγρυπνούμε. Έχουμε εθνικό χρέος.

«Όποιος γεννήθηκε στην Ελλάδα έχει το χρέος να συνεχίσει τον αιώνιο ελληνικό θρύλο». (Καζαντζάκης, Αναφορά στον Γκρέκο σελ. 205).

Έλληνες. Είναι ο κάτοικος της Ελλάδας. Η λέξη Έλληνες απαντά μια φορά στα Ομηρικά Έπη στη Ισιάδα «Μυρμιδόνες δε καλεύντο και Έλληνες και Αχαιοί» (Ιλ. Β. στ.684) και στα άλλα κείμενα την υποκαθιστούν οι λέξεις Δαναοί, Αργείοι, Αχαιοί. Για το όνομα υπάρχουν και άλλες εκδοχές προέλευσης.

Μετά τις κατακτήσεις του Μ. Αλεξάνδρου και τη διάδοση του ελληνικού πνεύματος Έλληνες, Ελληνίζοντες και Ελληνιστές ονομάστηκαν όσοι μιλούσαν την ελληνική γλώσσα και μετείχαν στην ελληνική παιδεία.

Ελληνισμός. Ετυμολογικά παράγεται από το ρήμα ελληνίζω - ελληνίζομαι (αμετάβατο), που σημαίνει μιμούμαι τους Έλληνες στη γλώσσα, στα ήθη, στα έθιμα, στη συμπεριφορά, στον τρόπο ζωής κλπ., φέρομαι ως Έλληνες. Μπορεί να είμαι Έλληνες και μπορεί να μην είμαι!

Ελληνισμός είναι ένα ενιαίο κα διαχρονικό πολιτισμικό φιλοσοφικό ρεύμα, που δημιούργησαν οι Έλληνες, που κατοικούν εντός και εκτός Ελλάδας και καλλιεργούν το ελληνικό πνεύμα και την ελληνική διανόηση. Συμπεριλαμβάνει όσους αγαπούν και παράγουν ελληνισμό και εκτός Ελλάδας, χωρίς να είναι Έλληνες. Ο ελληνισμός υπερβαίνει τα όρια της Ελλάδας, είναι ευρύτερη έννοια χωρίς να έχει εθνολογικό ή συνοριακό χαρακτήρα. Είναι σύστημα αξιών, αρχών, κατακτήσεων και επιτευγμάτων, είναι πνεύμα με παγκοσμιότητα και οικουμενική εμβέλεια.

Η καρδιά του ελληνισμού είναι και παραμένει η Ελλάδα, που πάντα βρίσκεται στο επίκεντρο των κοσμογονικών αλλαγών και ιδιαίτερα στον ευρωπαϊκό χώρο (ΝΑΤΟ, ΕΕ).

Γείτονες παραχαράκτες-σφετεριστές της ιστορίας με αλυτρωτικές τάσεις υπήρξαν ανέκαθεν (Σκοπιανοί κλπ.).

Πού οφείλεται η διατήρηση του Ελληνισμού;

- Στη γεωπολιτική θέση της Ελλάδας. Η γεωπολιτική είναι και «η γεωγραφία της ισχύος». Αναλύεται με το μαθηματικό τύπο: Γεωπολιτική=Γεωστρατηγική+ Γεωοικονομία.

- Στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του Έλληνα διαχρονικά:

- Φιλοπατρία (Αγώνες-Ήρωες-Ευεργέτες).

- Ανδρεία, Ευψυχία, Ηρωισμός, Φιλότιμο, Αυτοθυσία, Θάρρος, Τόλμη.

- Ελευθερία

- Στα ελληνικά ανά τους αιώνες μεγαλουργήματα (Παρθενώνας, Αγία Σοφία, Κνωσός, Μυκήνες, Δελφοί, Δωδώνη, Δήλος, Έφεσος, Πέργαμος κ.π.ά.).

- Στον πνευματικό πολιτισμό, στις τέχνες και τα γράμματα όπως αναλύονται παρακάτω.

Αγώνες του Ελληνικού Έθνους

- Μηδικοί Πόλεμοι.(499-449 π.Χ.).
- Ελληνιστικοί Χρόνοι(323 π.Χ.-146 π.Χ.)
- Ρωμαϊκοί χρόνοι(146π.Χ-395μ.Χ.).
- Βυζαντινή περίοδος(395μ.Χ.-1453 μ.Χ.).
- Τουρκοκρατία (1453-1821.)
- Κρητικές Επανάστασεις 1666-1669.
- Επανάσταση 1821-1830.
- Ελληνοτουρκικός Πόλεμος 1897.
- Μακεδονικός Αγώνας 1904-1908.
- Απελευθερωτικοί Πόλεμοι(5/10/ 1912- 28/7/1913).
- Βορειοηπειρωτικός Αγώνας 1914.
- Α΄ΠΠ (15 /7/1914- 11/11/1918).
- Εκστρατεία στη Μεσημβρινή Ρωσία(Ιαν.-Ιούλιος 1919)
- Εκστρατεία στη Μικρά Ασία (2 Μαΐ.1919 - 6 Σεπ.1922).
- Β΄ΠΠ(1/9/1939-2/9/1945).
- Εθνική Αντίσταση 1941-1944.
- Εμφύλιος Πόλεμος 1946-1949.
- Το Ελληνικό Εκστρατευτικό Σώμα στην Κορέα (1950 - 1953).
- Δικτατορία (1967-1974).

- Παραμένει στη ζωή της Ελλάδας το τρίπτυχο: Πατρίδα-Θρησκεία-Οικογένεια.

- Εθνική συνείδηση, Ήθη, Έθιμα, Παραδόσεις, Θεσμοί.

- Αθλητικό ιδεώδες (Ολυμπισμός- Ολυμπιακοί Αγώνες- Παγκόσμιο γεγονός).

Πνευματικός Πολιτισμός

(Φιλοσοφία, παιδεία, ιστορία, γλώσσα, γράμματα, επιστήμες, τέχνες).

Φιλοσοφία.

Ο ελληνικός φιλοσοφικός στοχασμός υπήρξε μήτρα και παιδαγωγός του νεότερου ευρωπαϊκού πολιτισμού.

Φιλοσοφία: Αριστοτέλης, Σωκράτης, Πλάτωνας, Ηράκλειτος («πόλεμος πατήρ πάντων»), Πλούταρχος, Ζήνων ο Ελεάτης και πολλοί άλλοι φιλόσοφοι. Συνολικά υπερβαίνουν τους 300!

Ποίηση: Όμηρος, Ησίοδος, Περσάνδρος κ.ά.

Ιστορία: Ηρόδοτος, Θουκυδίδης, Ξενοφών, Πολύβιος, Διοδώρος ο Σικελιώτης, Αρριανός, Πανσανίας.

Θέατρο: Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης, Αριστοφάνης(Έκαναν το θέατρο παγκόσμιο σχολείο και ψυχαγωγία της ζωής!).

Ρητορική: Δημοσθένης, Αισχίνης, Λυσίας, Αγάθων.

Ανθρωπολατρεία, ανθρωποκεντρισμός

Δημοκρατία.«Και όνομα μεν δια το μη εις ολίγους αλλ' εις πλείονας οικείν δημοκρατία κέκληται», δηλ. Το πολίτευμά μας λέγεται δημοκρατία, γιατί την εξουσία δεν την ασκούν λίγοι πολίτες, αλλά όλος ο λαός. Θουκ. Περ. Επιτάφιος Κεφ.37).

Δικαιοσύνη (σύνδρομο των θεών)

Νομοθεσία.

Παιδεία (αυτογνωσία αυτοπραγμάτωση, αυτοπειθαρχία, αυτοσυγκράτηση, αρετή, ολιστική παιδεία).

Συγκρότηση εθνικής συνείδησης «Μέτρον άριστον» (Αριστοτέλης).

Κοσμοπολιτισμός. Η παραδοχή όλης της Γης ως κοινής πατρίδας.(Αντιφών-Στωικοί-Κυνικοί φιλόσοφοι με δόγμα, «όπου γη και πατρίς», και αργότερα ο ουμανισμός, ο διαφωτισμός και ο διεθνισμός.

Μέγας Αλέξανδρος(356π.Χ.-323π.Χ.). Το εκπολιτιστικό έργο του υπήρξε μοναδική προσφορά ενός λαού, του ελληνικού λαού, στην πολιτιστική ανάπτυξη του κόσμου.

Ελληνιστικοί χρόνοι(323π.Χ.-31π.Χ.)

Διεθνείς Οργανισμοί (ΟΑ, ΚΤΕ,ΟΗΕ,ΕΟΚ, ΕΕ,...).

Διαπολιτισμική εκπαίδευση (ιστορία, γλώσσα, θρησκεία, πολιτισμός, επανεκτίμηση αξιών).

Μαθηματικά

Ο Θαλής ο Μιλήσιος, ο θεμελιωτής της Γεωμετρίας.

Ο Θεαίτητος, ο ιδρυτής της Στερεομετρίας.

Ο Πυθαγόρας, «Πυθαγόρας των αρχών τα στοιχεία αριθμούς καλεί» ανακάλυψε τους ασύμμετρους αριθμούς, το Πυθαγόρειο θεώρημα κλπ.

Ο Εύδοξος υπολόγισε τον όγκο του κώνου και της πυραμίδας.

Ο Αρχύτας (430-360 π.Χ.) υπήρξε ο ιδρυτής της μηχανικής.

Ο Ευκλείδης με την Ευκλείδειο Γεωμετρία και τα «Στοιχεία», είναι το πρότυπο κάθε επιστήμης.

Ο Δημόκριτος (διάσπαση του ατόμου).

Άλλοι: Αρχιμήδης, Απολλώνιος κλπ.

Ο Μηχανισμός των Αντικυθήρων (ο αρχαιότερος Η/Υ).

Αστρονομία

Ο Αναξίμανδρος(611-546 π.Χ.) πρώτος υποστήριξε για την κίνηση της Γης γύρω από το κέντρο του κόσμου.

Ο Αρίσταρχος ο Σάμιος(310-230 π.Χ.),πρώτος επιχείρησε να μετρήσει την απόσταση του Ήλιου και της Σελήνης από τη Γη.

Ο Ίππαρχος, ο μεγαλύτερος αστρονόμος της αρχαιότητας, συνέταξε τον πρώτο ακριβή κατάλογο των αστερών.

Ο Πτολεμαίος

Ιατρική

Ο Ιπποκράτης υπήρξε ο κορυφαίος της ιατρικής επιστήμης τον 5ο αι. π.Χ.

Ο Ηρόφιλος με την ανατομία των νεύρων του εγκεφάλου, και του οφθαλμού.

Ο Ερασίστρατος 4ος αι. π.Χ. ανακάλυψε πρώτος την βαλβίδα της καρδιάς.

Ο Γαληνός (128-200 μ.Χ.) έγινε ο πατέρας της φυσιολογίας, της υγιεινής και είναι ο ιδρυτής της φαρμακολογίας και της φαρμακευτικής.

Τέχνη

Αλλά και σ' όλους τους άλλους τομείς του επιστητού της ανθρώπινης δραστηριότητας είχαν ανάλογες επιδόσεις,

Αρχιτεκτονική, γλυπτική, ζωγραφική, με χαρακτηριστικά το μέτρο, την αρμονία, την τελειότητα, τη μαθηματική ακρίβεια, την υπερβατικότητα, το γαλήνιο πνεύμα και την ολύμπια μεγαλοσύνη, όπου οι Έλληνες με τα έργα τους σφράγισαν το αθάνατο ελληνικό κάλλος. Η μινωική και μυκηναϊκή τέχνη. (Κνωσός- Μυκήνες). Η Αρχαία Ολυμπία (Ολυμπισμός-ΟΑ). Εξάσκηση σώματος και ψυχής. («Νους υγιής εν σώματι υγιεί».)

Το κτηριακό συγκρότημα της Ακρόπολης.(Φειδίας, Ικτίνος, Καλλικράτης κλπ.)

Ο Ερμής του Πραξιτέλη.

Η Αφροδίτη της Μήλου.

Πολλά άλλα αγάλματα, θέατρα, μουσεία και έργα τέχνης παγκόσμιας ακτινοβολίας και αναγνώρισης που κοσμούν τα Μουσεία μας και άλλα Μουσεία σε άλλες χώρες (Αγγλία, Γαλλία, Γερμανία, Τουρκία, κ.ά.)

Το φως του κλασσικού πολιτισμού παραμένει ανέσπερο και εξακολουθεί να ακτινοβολεί από την Ελλάδα σ' όλες τις χώρες της Γης και πνευματικά τις καθοδηγεί. Αυτό δεν είναι στείρα προγονολατρεία, αλλά μια πραγματικότητα. Δεν υπάρχει φιλοσοφία, επιστήμη ή τέχνη που να μην έχει τις ρίζες της στην Ελλάδα!

Δεν είναι καθόλου υπερβολή, αν πούμε ότι ο ελληνισμός είναι η μόνη ελπίδα για την ανθρωπότητα, γιατί ως φιλοσοφικό πνεύμα έχει στόχο τη θέση του ανθρώπου ως ιδέα στον πολιτισμό και κανένα εθνολογικό ή συνοριακό χαρακτήρα!

«Έλληνες είμαστε όλοι! Οι νόμοι μας, η φιλολογία μας, η επιστήμη μας, οι τέχνες μας έχουν τις ρίζες τους στην Ελλάδα».

(Σέλλεϊ 1792-1822, Άγγλος ποιητής).

«Ό,τι είναι ο νους και η καρδιά για τον άνθρωπο, είναι και η Ελλάδα για την οικουμένη».

(Γιόχαν Βόλφγκανγκ Γκαίτε 1749-1932, Γερμανός ποιητής και πεζογράφος...).

«Ό,τι μοντέρνο υπάρχει στη ζωή μας το οφείλουμε στους αρχαίους Έλληνες». (Οσκαρ Γουάλντ 1854-1900, Ιρλανδός συγγραφέας).

«Ο κόσμος είναι η Ελλάδα που διαστέλλεται. Η Ελλάδα είναι ο κόσμος που συστέλλεται» (Βίκτωρ Ουγκώ, 1802-1885, Γάλλος συγγραφέας).

Και,

«Οι Έλληνες για να πάνε μπροστά, πρέπει να κοιτάζουν πίσω».

(Δημήτριος Καμπούρογλου, 1852-1942, Έλληνας λογοτέχνης).

«Ετούτος ο λαός δε γονατίζει παρά μονάχα στους νεκρούς του»

(Γιάννης Ρίτσος, 1909-1990, Έλληνας ποιητής).

Σήμερα, ο Ελληνισμός προβάλλεται όχι μόνο ως έκφραση οντότητας των απανταχού Ελλήνων, αλλά και ως αποτύπωση του λαμπρού εκείνου πολιτισμού πάνω στον οποίο θεμελιώθηκαν όλες σχεδόν οι ανθρώπινες αξίες και το ανέσπερο φως του καταυγάξει την οικουμένη!

Ιωάννης Δ. Κακουδάκης

Αντιστράτηγος ε. α.

Επίτιμος Α' Υπαρχηγός ΓΕΣ και

Διευθυντής της Διεύθυνσης Ιστορίας Στρατού του ΓΕΣ και

Πρόεδρος της Ελληνικής Επιτροπής Στρατιωτικής Ιστορίας του ΓΕΕΘΑ

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ ΣΤ΄

Παρέμβαση (**Καρακώστα Αθαν.- Αντγού ε.α.**)

σε εσπερίδα δημιουργικού διαλόγου της ΚΙΒΩΤΟΥ (30 Ιαν. 2018),
με θέμα «ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ και ΣΥΓΧΡΟΝΟΣ ΚΟΣΜΟΣ»»

Αξιότιμα και αγαπητά μέλη και φίλοι της ΚΙΒΩΤΟΥ,

επικαλούμενος τη μεγάλη μου ανοχή σας, θα παρακαλούσα να δεχθείτε την τοποθέτησή μου στο σημερινό θέμα με επιείκεια και κατανόηση, ακριβώς επειδή αυτή βασίζεται όχι τόσο σε πληρότητα γνώσεων που δεν έχω, όσο στην προσωπική, εμπεδωμένη πλέον, λόγω και της ηλικίας, εμπειρία ζωής που αξιόθηκα "πάντων ένεκεν", μέχρι τώρα.

Δεν θα με παρεξηγήσετε αν αρχίζοντας την τοποθέτησή μου, αναφερθώ στη βασική πεποίθησή μου - το πιστεύω μου δηλαδή - πως το αδιαμφισβήτητο γεγονός "του θανάτου" προσδιορίζει και "τη ζωή", όχι όμως ως δικαίωμα αλλά "ως δώρημα", με ότι αυτές οι έννοιες σημαίνουν και οριοθετούν.

Από αυτή τη θέση λοιπόν και μετά, και πάντα κατά τη δική μου άποψη, αυτό που παρουσίαζε και παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον αλλά και επιδίωξη του ανθρώπου ήταν και είναι "το πώς θα περάσει αυτός στη ζωή του, ίσως και μετά". Έτσι, η αόριστη και ακατάληπτη έκκτη αίσθηση της ενόρασης και πίστης και για τα πέραν αυτών που βλέπουμε, ή πιο απλά, "το θρησκευτικό συναίσθημα", φαίνεται να ήταν συνομήλικο με τον άνθρωπο, ο οποίος και με το αυτοσυντηρητικό του ένστικτο επινοούσε και εφάρμοζε κάθε φορά κάποιους κανόνες πνευματικής και υλικής ευζωίας, μαζί όμως και ρήτραι για την μετά θάνατον υπόστασή του.

Η παραπάνω, φιλοσοφική προσέγγιση, πιστεύω πως αντικατοπτρίζει και τη "ζεύξη" των ογκόλιθων της παγκόσμιας πολιτισμικής και πνευματικής ιστορίας, του ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ δηλαδή και του ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ.

Η πεμπτούσια του αρχαίου ελληνικού πνεύματος - με όχημα και την ελληνική γλώσσα - πού αόριστα στην αρχή και αναφερόμενο στον "Άγνωστο Θεό", προσέγγιζε και ερμήνευε τα μυστήρια της ζωής και του θανάτου και όχι μόνο, καθορίζοντας μάλιστα και όρια για το καλό και το κακό, προς το τέλος αλλά και την μετά Χριστόν περίοδο, βοήθησε καθοριστικά τόσο με τις μεταφράσεις στα ελληνικά, της ΠΑΛΑΙΑΣ και της ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ αλλά και το κυριότερο, στην προετοιμασία του ανθρώπινου γένους να δεχθεί την έλευση του "ΣΩΤΗΡΟΣ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ".

Έτσι, οι αυτόπτες μάρτυρες της επίγειας ζωής Του αλλά και οι αυτήκοοι μάρτυρες των μαθητών του ΚΥΡΙΟΥ με σθένος και αυταπάρνηση διέδωσαν τη διδασκαλία Του, ακολουθούμενοι διαχρονικά από πλήθος φωτισμένων απλών και μορφωμένων ανθρώπων. Οι εξέχουσες π.χ. μορφές των "Τριών Ιεραρχών" που ιστορικά αναφέρονται και ως οι δημιουργοί του "Χρυσού Αιώνα της Εκκλησίας μας," αγωνίσθηκαν ιεραποστολικά και με τη διδασκαλία τους κατάφεραν να γεφυρώσουν "τη γνώση με την αρετή", μετουσιώνοντας έτσι την πραγματική αλήθεια της ΑΓΑΠΗΣ σε θρησκεία, τον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ.

Η αντιστοίχιση τώρα ή η σύγκρισή του και με άλλους πολιτισμούς και θρησκείες, μπορεί να μας αποκαλύψει κοινά σημεία αλλά και πολλές διαφορές. Αυτό όμως που κατά την άποψή μου διαφοροποιεί τον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ από τις "άλλες δοξασίες" είναι το γεγονός ότι πέρα από την βαθιά πνευματικότητα του κηρύγματός του για αδελφοσύνη, αλληλεγγύη, ισότητα και δικαιοσύνη, οι πυλώνες στους οποίους στηρίζεται και εξ αυτού υπερσχύει ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ είναι η διακήρυξη της απόλυτης ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ του ανθρώπου να τον ενστερνισθεί, η ΑΓΑΠΗ που πρέπει αυτός να αποπνέει προς όλους, αλλά και ο ΧΡΥΣΟΣ ΥΠΕΡΛΟΓΟΣ ΚΑΝΟΝΑΣ που περικλείεται σε χωρίο της Αγίας Γραφής: "...και καθώς θέλετε ίνα ποιώσιν υμίν οι άνθρωποι, και υμείς ποείτε αυτοίς ομοίως".

Το τελευταίο, μεταξύ πολλών άλλων, αποτελεί και μία ακόμη απόδειξη της ζεύξης ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ και ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ αφού και οι αρχαίοι έλεγαν το περίφημο: "ό συ μισεῖς ετέρω μη ποιήσεις", διαφοροποιούμενο μόνο ως προς την βάση αναφοράς που ήταν το "μίσος" αντί της ΑΓΑΠΗΣ!

Αυτό που επίσης πρέπει να αποτυπωθεί στην τοποθέτησή μου, αποκλειστικά για τον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ, είναι η πολυμέρεια και αντιπαλότητα που διαχρονικά εμφανίσθηκαν και που κατέληξαν στο “ΣΧΙΣΜΑ του 1054”, το διαχωρισμό δηλαδή σε Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία και Δυτική Καθολική Εκκλησία, με βασικές διαφοροποιήσεις κυρίως στις παραδόσεις αλλά και σε επίπεδο δογματικό, λειτουργικό και διοικητικό, ενώ υπήρξαν στη συνέχεια και άλλες παραλλαγές όπως π.χ. ο Προτεσταντισμός με τις επιμέρους και σ’ αυτόν διασπάσεις (Αγγλικανισμός, Αναβαπτισμός, κ.λπ., ...).

Από το πλήθος τώρα των γεγονότων και πληροφοριών που αναφέρονται για τον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ στα ιστορικά κείμενα αιώνων, ιδιαίτερη μνεία πρέπει κατά την άποψή μου να γίνει και για τη συνεχιζόμενη αντιπαλότητα των δύο Εκκλησιών μετά την Σταυροφορία του 1202-1204 μ.Χ., που είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση και ισχυροποίηση του ΙΣΛΑΜ και δυστυχώς, την πτώση του ΒΥΖΑΝΤΙΟΥ.

Έτσι, αν η μικρή σημερινή ΕΛΛΑΔΑ συνεχίζει “απερίσκεπτα και αυτοκτονικά” το ολέθριο “αμάρτημα” της διχόνοιας και του διχασμού, με ότι αυτό συνεπάγεται και το οποίο ζούμε έντονα και στις ημέρες μας, στο χώρο του ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ οι δύο Εκκλησίες του δεν πρέπει και αυτές να αισθάνονται υπερήφανες για την υποκριτικά καλυπτόμενη αντιπαλότητά τους και κυρίως για τα επίχειρά της που πλήρωσαν και ακόμη πληρώνουν μόνο οι λαοί της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, στους οποίους ανήκουμε κι’ εμείς.

Αυτά τα ολίγα και γενικά, ως συμπυκνόμενη αποτύπωση του πνευματικού αισθητηρίου μου, σχετικά με τα συνθετικά του τίτλου του θέματός μας, τον ΕΛΛΗΝΙΣΜΟ δηλαδή και τον ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟ.

Στην προσπάθειά μου τώρα, να συνδέσω τα παραπάνω και με το τρίτο συνθετικό, τον ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΟΣΜΟ, προβληματίστηκα το πώς θάπρεπε να διατυπώσω την πεποίθησή μου για το γεγονός ότι, ενώ η ανθρωπότητα ζει μία αλματώδη υλικο-τεχνική ανάπτυξη, εντούτοις, δεν φαίνεται τα αγαθά της να φθάνουν σε μεγαλύτερα κατά το δυνατόν στρώματα της παγκόσμιας κοινωνίας. Απεναντίας! Όταν π.χ. διαβάζουμε και πολύ πρόσφατα μάλιστα, πως το 80% του παγκόσμιου πλούτου το διαχειρίζεται το 1% του πληθυσμού της Γης, μοιρολατρικά μονολογούμε και λέμε μόνο ένα “ΓΙΑΤΙ;” και αλλάζουμε πλευρό!

Γράφοντας τα παραπάνω, θυμήθηκα την περίοδο που έπρεπε να συντάξουμε την Ι-ΔΡΥΤΙΚΗ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ της ΚΙΒΩΤΟΥ μας είχε απασχολήσει ιδιαίτερα η εξέλιξη του “ΣΥΓΧΡΟΝΟΥ ΚΟΣΜΟΥ” και

συμφωνήσαμε τότε στο σόφισμα ότι “....δεν αντιλαμβανόμαστε ότι δεν αντιλαμβανόμαστε ορθά την πραγματικότητα”, αναλύοντας πως: “Έννοιες που εναρμονίζουν τις σχέσεις και συνιστούν τους πυλώνες του κοινωνικού μας βίου όπως η Οικογένεια, η Πατρίδα, η Θρησκεία αλλά και η Δημοκρατία ως Ελευθερία-Υποχρεώσεις και Δικαιώματα”, όλα αυτά, δυστυχώς, θεωρούνται ως ασύμβατες (έννοιες)”. Έτσι, καταλήξαμε πως η απάντηση και η λύση βρίσκεται μόνο στην ΟΛΙΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΕΙΑ.

Η ταπεινότητά μου λοιπόν θα αποτολμούσε ως κατάληξη της τοποθέτησης στο θέμα μας, να μην χαρίσει την άποψη που αποδίδεται στο Δαρβίνο - αν πράγματι την εξέφρασε, ίσως για εξιλέωση - ότι δηλαδή “η θρησκεία αποτελεί στρατηγική επιλογή για την επιβίωση του ανθρώπινου γένους” και τούτο, γιατί ο δικός μας “ΕΛΛΗΝΟ-ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ” στις τρεις τουλάχιστον χιλιετίες που πέρασαν, στύβοντας κυριολεκτικά τις παραπάνω έννοιες-πυλώνες του κοινωνικού βίου, προσέφερε πολύ πιο νωρίς στην ανθρωπότητα, ως απόσταγμα, τη “ΧΡΥΣΗ ΤΟΜΗ” η οποία πλήρως και ΟΛΙΣΤΙΚΑ αντιμετωπίζει “το ΔΕΟΝ ΓΕΝΕΣΘΑΙ στην πίστη, τη γνώση και την πράξη”!

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΣ

Αντιστράτηγος εα

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Ζ': ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΚΟΣΜΗΤΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΝΟΤΗΤΟΣ “ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ Η ΕΠΟΧΗ ΜΑΣ”

Οποιαδήποτε προσέγγιση του ανωτέρω θέματος χρήζει ιδιαίτερης προσοχής.

Οι αρχές της επιστήμης καλούν τον ερευνητή (διότι αυτή την ιδιότητα οφείλουμε να περιβληθούμε πριν την τοποθέτηση μας με τεκμηριωμένο λόγο) σε απομάκρυνση από προσωποπαγείς θέσεις και ιδεοληψίες.

Εξοικείωση και γνώση του θέματος είναι ουσιαστικά στοιχεία που απαιτούνται στην Ολιστική ματιά που υιοθετούμε στην "Κιβωτό".

Είναι αδύνατο, φερ' ειπείν, η κατανόηση της Ελληνικής (Ορθόδοξης) εκδοχής του Χριστιανισμού με την άγνοια του ρόλου της "Φιλοκαλίας" ως σειράς κειμένων {"Νηπτικά"} που υπογραμμίζουν την επικράτηση του Ησυχαστικού Λόγου στην Ανατολή, ή το ειδικό βάρος της παρουσίας του (Αγίου) Γρηγορίου Παλαμά.

Ομοίως, με γνώση γίνεται κατανοητή η σημασία της φιλοσοφίας και της θρησκευτικής αντίληψης του Αρχαίου Ελληνικού Κόσμου που προετοίμασε έναν ολόκληρο πλανήτη για την έλευση του Χριστιανισμού αλλά και αυτού του ίδιου του Θεανθρώπου.

Το "Θείο Φως" του Πλάτωνος, η "Άμπελος" του Διόνυσου, ο "Είς Θεός", η Τριαδικότητα, ακόμα και η χρήση ναυτικών όρων (Πηδάλιον) σε βιβλία, μετεβλήθησαν στο "credo" της νέας πίστης.

Η αρχή της επικοινωνίας των δύο πλευρών δεν διακρινόταν από αβρότητα και καλοπροαίρετη διάθεση.

Ένας κόσμος (Ελληνισμός) με μοιραία τραύματα στις πολλές κρατικές υποστάσεις που τον συνέθεταν και επακόλουθη υποδούλωση, διατηρούσε το "υπερόπλο" της ανώτερης πνευματικότητας για να νικήσει με άλλους τρόπους τους κατακτητές. Έτσι, γοήτευσε (μετά τις ήττες του, τόσο τους Ρωμαίους, όσο και τον Χριστιανισμό).

Παιδεία Ελληνική στο νέο κέντρο του κόσμου, τη Ρώμη, lingua franca (κυρίαρχη γλώσσα διεθνούς επικοινωνίας) αυτή του Ομήρου και του άξιου Πλούταρχου.

Πρώτη επιλογή του Χριστιανισμού για την διεθνή διατύπωση των ιερών του κειμένων επίσης η Ελληνική. Χωρίς να σταματήσει εκεί, μετατρέπεται σε κιβωτό διάσωσης και των δικών της πνευματικών/φιλοσοφικών κειμένων για τις -μετέπειτα γενεές- με τα εκκλησιαστικά scriptoria να αντιγράφουν ημικατεστραμένους παπύρους νυχθημερόν.

Πέραν τούτων, «το ράσο» μεταβλήθηκε σε Εθνικό υπερασπιστή/πολεμιστή και στα πεδία μαχών, προσφέροντας τον δικό του βαρύτατο φόρο αίματος.

Στην εποχή μας, όπου επικρατεί ένας άκρατος "ρελατιβισμός", σύμφωνα με έναν πρώην Πρόεδρο της Γαλλικής Δημοκρατίας, (~) ο Χριστιανισμός συνεχίζει την ολιστική αποστολή του, κληρονομιά αιώνων πλέον. Εκείνος ήταν που πρώτος, χίλια χρόνια πριν, μέσα σε βαθύ πολιτιστικό σκότος, ίδρυσε σε Δύση (μέσω του πνεύματος του Σχολαστικισμού και την ενεργοποίηση του Αριστοτελισμού) και Ανατολή (από Ορθόδοξους, ομοίως λάτρεις του Σταγειρίτη) τα πρώτα Πανεπιστήμια.

Εκείνος είναι που στο παρόν είναι η "πυξίδα" προσανατολισμού και εντολοδόχος του αιώνιου καταπιστεύματος τόσο αγάπης, όσο και εγκράτειας κυματοθραύστης του αχαλίνωτου υλισμού-καταναλωτισμού, που καταδυναστεύει την σύγχρονη σκέψη.

Γρηγόρης Βελουδάκης 30/01/2018

Αναφορές πηγών

1. Φιλοκαλία, Εκδόσεις Αστήρ
2. Έργα Πλάτωνος, σειρά Ζήτρος
3. Σαρκοζί Μάιος 1968 εκδόσεις "Τα Νέα"

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Η΄: Ντίνου Κωνσταντινίδη

Σύγχρονος Κόσμος

Σκοπός, αξιωματικά, της δόμησης του σύγχρονου κόσμου (θα πρέπει να) είναι η επικράτηση της αλήθειας και, δια μέσου αυτής, της ειρήνης και ευημερίας σε όλα τα μήκη και πλάτη της υφηλίου. Ο σύγχρονος κόσμος αποτελείται στην πράξη από ανθρώπους, οι οποίοι, με βασικά εργαλεία την γνώση και την τεχνολογία, κινούν όλες τις διαδικασίες δόμησης του περιβάλλοντος των μελλοντικών γενεών. Στον ανθρώπινο παράγοντα βασική θέση κατέχει σήμερα ο εγωκεντρισμός, αποκυήματα του οποίου είναι ο πόλεμος συμφερόντων, ατομικών και συλλογικών, καθώς και οι πολεμικές συγκρούσεις.

Ο Ελληνισμός

Η αρχαία Ελλάδα υπήρξε η μητέρα των Ιδεών και των Επιστημών. Ο Ελληνισμός, ως πολιτισμός, έδωσε στον κόσμο το φως του πνεύματος, τον πλούτο της ελληνικής γλώσσας και όλες σχεδόν τις επιστήμες (φιλοσοφία, ιατρική, μαθηματικά, μουσική, ρητορική, αρχιτεκτονική, φυσική, χημεία, αστρονομία κλπ), δόμησε την πολιτική και την στρατηγική, εφεύρε το θέατρο, και γενικά δίδαξε τον ανθρώπινο τρόπο ζωής.

Βασικό συμπέρασμα της ιστορίας είναι ότι ο Ελληνισμός μεσουρανούσε όταν εξισορροπούσε το θείο με τη λογική. Η εξισορρόπηση αυτή βρίσκεται στο απόγειό της όταν συνδυάζονται η αριστοτελική λογική με την πλατωνική φιλοσοφία.

Ο Χριστιανισμός

Ο Χριστιανισμός εμφανίστηκε χρονικά στο παγκόσμιο προσκήνιο όταν το μείζον του τότε πολιτισμένου κόσμου είχε δεχθεί μιας μορφής ελληνική πολιτιστική επιρροή. Ο Θεός ως αρχή της υπάρξεως, η Θεία Πρόνοια, η έξαρση της ελευθερίας, η αγάπη ως μέγιστη αρετή και ίσον του Θεού, η ενανθρώπιση του Θεού, η ανάσταση του Χριστού και η δυνατότητα θέωσης των ανθρώπων, αποτέλεσαν νέες επιπλέον αντιλήψεις που προσετέθησαν στην υπάρχουσα Ελληνική φιλοσοφία.

Η συνάντηση Ελληνισμού-Χριστιανισμού, η συμπόρευση και η όσμωση τους δημιούργησε ουσιαστικά την Ορθόδοξη χριστιανική πίστη, από τα οργανωτικά της πλαίσια μέχρι και τα βαθιά νοήματα της ορθόδοξης θεολογίας. Ο Ελληνισμός ουσιαστικά προσέφερε τότε όλο τον μεθοδολογικό του εξοπλισμό για την δόμηση και διάδοση της νέας αληθινής θρησκείας. Έτσι την οικουμενική διάσταση του Ελληνισμού ακολούθησε και η οικουμενική διάσταση Ορθοδοξίας. Στο κοινωνικό πλαίσιο, οι αξίες της ελληνορθόδοξης παράδοσης αποτελούν τη βάση της κοινωνικής ζωής του Ελληνισμού, ο ιδανικός τρόπος να ζει η κοινωνία μας. Επιπλέον, είναι ιστορικά αποδεδειγμένο ότι ο άρρηκτος δεσμός Ελληνισμού-Χριστιανισμού αποτέλεσε τη μεγάλη δύναμη των Ελλήνων στους απελευθερωτικούς αγώνες του Γένους.

Συμπεράσματα

Ο Χριστιανισμός ενίσχυσε θεολογικά και φιλοσοφικά το αρχαίο ελληνικό πνεύμα, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για μια πραγματική ειρήνη σε όλο το παγκόσμιο στερέωμα.

Ο Ελληνισμός προσέφερε στον Χριστιανισμό την ελληνική γλώσσα, καθώς και πλείστα όσα φιλοσοφικά και οργανωτικά στοιχεία, απαραίτητα για την ανάπτυξη της νέας θρησκείας.

Ο Ελληνισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με τον Χριστιανισμό και τυχόν βιαία αποδόμηση του ενός εκ των δύο θα επιφέρει μοιραία την διάλυση και του άλλου.

Οι ελληνορθόδοξες αξίες, όπως δομήθηκαν από την όσμωση Ελληνισμού-Χριστιανισμού αποτελούν τον ιδανικό τρόπο ζωής της ελληνικής κοινωνίας, καθώς και την τελευταία γραμμή άμυνας του Γένους.

Ο Ελληνισμός στον σύγχρονο κόσμο επιβάλλεται να επανέλθει στις παραπάνω αξίες, να αναγεννηθεί και να αποτελέσει παράδειγμα ενσάρκωσης των ονείρων του σύγχρονου σκλαβωμένου κόσμου για ειρήνη και ευημερία.

Ντίνος Κωνσταντινίδης

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Θ΄ ΕΙΣΗΓΗΣΗ Α΄ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΙΒΩΤΟΥ

Θα αναφερθώ στο θέμα που μας απασχολεί βλέποντάς το μακροσκοπικά και ως προς το παρελθόν αλλά κυρίως προς το μέλλον και αυτό με την απ' αρχής δήλωση ότι η γενική μου παιδεία και γνώσεις δεν μου επιτρέπουν να επικαλεσθώ το ρόλο ειδήμονος, ώστε να αντλήσω δια του ρόλου αυτού τα απαραίτητα στοιχεία.

Η ιστορική πορεία του ελληνισμού φθάνει στην κορύφωσή του κατά το λεγόμενο χρυσούν αιώνα του Περικλέους όπου άνθισαν όλες οι επιστήμες, οι τέχνες και η φιλοσοφία και φυσικά η πολιτική με το αποκορύφωμα της δημιουργίας της την δημοκρατία. Μας ενδιαφέρουν περισσότερο τα δύο τελευταία διότι αυτά μας δίνουν το μέτρο με το οποίο θα βρούμε τα σημαντικά χαρακτηριστικά του ελληνισμού. Κατά την άποψή μου αυτά είναι κυρίως δύο. Το ελεύθερο πνεύμα του (οξυγόνο ζωής οιασδήποτε πνευματικής δραστηριότητας) και ο ανθρωποκεντρισμός του. Γι αυτό τότε αναπτύχθηκαν πολλές τάσεις και ρεύματα της φιλοσοφίας που είναι πολυάριθμα. Έκτοτε σε όλη την ιστορική διαδρομή ο ελληνισμός ακολουθεί φθίνουσα πορεία και δέχεται πολλαπλά χτυπήματα που τον καθήλωσαν, με το πνεύμα του διάσπαρτο μάλλον στις μνήμες και τα βιβλία και τις αναπτυγμένες κοινωνίες. Και σήμερα ακόμη προσωπικά δεν μπορώ να ειπώ ότι ανέρρωσε αφού δεν διαπιστώνω ούτε στην παιδεία ελεύθερο πνεύμα στη χώρα μας.

Ο Χριστιανισμός αντίθετα, βασιζόμενος στη επικρατούσα γλώσσα της εποχής και δάνεια στοιχεία από την ελληνική γραμματεία, αναπτύσσεται, αρχικά καταδιωκόμενος και μετά υιοθετούμενος (Μέγας Κωνσταντίνος κλπ) και αποκλειστικά υποστηριζόμενος, αλλά και διχαζόμενος (Ορθόδοξοι, Καθολικοί με τα παρακλάδια του). Κι εδώ το μέτρο με το οποίο θα κρίνω το Χριστιανισμό είναι το ανεκτίμητο δώρο της αγάπης, ο συναισθηματισμός που έκανε τον άνθρωπο πιο ανεκτικό και συμπονετικό στους συνανθρώπους του, που κατ' αυτό τον τρόπο συμπλέει με τον ανθρωπιστικά στοιχεία του Ελληνισμού. Όμως ο απόλυτος δογματισμός του που έχει επηρεάσει τη ψυχοπνευματική σύσταση του έλληνα και η αποκαλυπτική θεώρησή του δεν εκπνέουν ελεύθερο πνεύμα, κύριο χαρακτηριστικό του Ελληνισμού, που θα δημιουργούσε τις προϋποθέσεις να ακούσουμε κάτι το νεώτερο κάτι που να επιτρέπει την οποιαδήποτε πνευματική «ανέλιξη» του και να βοηθά την πρόοδο του ανθρώπου. Επιτρέψτε μου να είπω ότι έχουμε να ακούσουμε νέα του πολλούς αιώνες πριν.

Δεν ξέρω σε ποιόν να ρίξω το «ανάθεμα» ή να καταστήσω μερικώς ή ολικώς υπεύθυνο για την κακοδαιμονία μας, στον σημερινό κουτσοσυρεμένο ελληνισμό ή στη δογματική θρησκεία; Δυσχερέστατη η απάντηση και ακόμη πιο δυσχερής η αποδοχή της.

Όσον αφορά το μέλλον του Ελληνισμού κυρίως, θα αρκεσθώ να αναφέρω το παράδειγμα ενός άλλου αρχαίου λαού (απορρίπτοντας τα περί περιουσίου) ο οποίος παρότι νεότερης κρατικής οντότητας, σήμερα δια του συνεκτικού κρίκου της θρησκείας του και άλλων παραγόντων διατηρεί την οντότητά του και προοδεύει.

Ας αναζητήσουμε και εμείς με βάση το ελεύθερο πνεύμα και ανθρωποκεντρισμό και δεδομένη τη θρησκεία, εκείνους τους παράγοντες και τα ερείσματα, για να έχουμε μια πλέον εμφανή θέση στο παγκόσμιο γίγνεσθαι, όπως το υποδεικνύει εξ άλλου και το πνεύμα της κιβωτού μας.

Μάρκος Γρηγόριος
30-1-1918΄

ΠΡΟΣΑΡΤΗΜΑ Γ'

Ελληνισμός-Χριστιανισμός και ο σύγχρονος κόσμος

Δημήτρης Ρεντίρης

30-1-2018

Συγχαίρομαι ιδιαίτερα χαρά, που βρίσκομαι απόψε σε τούτη την αίδουσα ανάμεσα σε τόσους εκλεκτούς ομιλητές-συζητητές για ένα πολύ σημαντικό θέμα. Τα εναύσματα από τις εισηγήσεις θρουνίζουν τις γνώσεις μας, οξύνουν δετικά τον προβληματισμό μας και αναωτρώνουν την ψυχή μας. Το δίπτυχο «Ελληνισμός-Χριστιανισμός» συνιστά αναμφίβολα την ιδαγένεια, την οντολογία και την ταυτότητα της φυλής μας, του Γένους μας, και αμυχεί σε όλο τον σύγχρονο κόσμο, που χαρακτηρίζεται από μια φθαρτική αοσάθεια, υψηλό φάρμακον εθνικού θλίου και οραματικών εγκατερίσεων. Σημειωτέον ότι ο Αμερικανός και τελικά πολιτογραφηθείς Άγγλος μοντέρνους γερμανόλογος δοκιμής Τόμας Στερνς Έλιοτ έχει διακηρύξει ότι ο ευρωπαϊκός δοκιμολογισμός οφείλει την νύδαρξή του στον Ελληνισμό, τον Χριστιανισμό, τον Ρωμαϊσμό και τον Ιουδαϊσμό, δίνοντας έμφαση θρώματα στα δυο μεγέθη του θέματος της αδοψινής εκδήλωσης.

Ο Ελληνισμός και ο Χριστιανισμός αδοτερούν μια αδιάσπαστη ενότητα του δοκιμολογισμού μας. Ελληνισμός είναι η γη μας, η φύση μας, η διατροφή μας, τα μνημεία μας, η γραμματεία μας, η φάρμαδοσή μας, η ζωή μας και Χριστιανισμός η θρησκεία μας, η ορθοδοξία μας, η πίστη μας, τα ιερά μείμενά μας, οι τελετουργίες μας, οι ιεροφραξίες μας, η ζωή της ψυχικής μας χαλάνης. Ο Ελληνισμός και ο Χριστιανισμός με όσμωση, με αλληλοπεριχώρηση, συνιστούν την ουσία της νύδαρξης του ελληνικού λαού και τον ζείδωρο χαρακτήρα της ιστορικής του

Θορείας.

Θα αναφερθώ με σε δύο αρχιτεκτονικά μεγαλουργήματα, τον Παρθενώνα και την Αγία Σοφία (μας εδέχθη τον Ορθόδοξο Χριστιανισμό Πάό), κορυφωμένα καλλιτεχνήματα θαυμασμίας αξίας και λαμπρότητας, με το συγκρητισμό της βημασίας του οδοίτην αιδωδενκνύεται η θαδιά και άρεκτη βχέση έλληνισμού και χειρ-ανισμού.

Ο Παρθενώνας, ο περιμαλλής Πάός της Αθηνάς εδω-
κωστων Ακρόπολη, εκτός από θαλάς εδωγίες λεωτομέρειες
δου συνδυάζει στο μεγαλειώδες κάλλος του, ευμυκνώνει
στην ουσία του ευμυκτισμού του τρεις θαμίδες ανα-
χωγής του ανδρώδου αιδωτμ χήμη υδόστασή του ευ-
δείκη θευματοδοίση του. Αυτές οι τρεις θαμίδες δια
Παρθενώνα εκφράζονται με τη ζωφόρο, τις μετόπες
και τα Αετώματα. Η ζωφόρος ήταν η ανάγλυφη
αναθαράδαση των Παναθηναίων, της μεγάλης
δομής του αθηναϊμούδου που ξεκινούσε από τον
Κεραμικό και έρτανε στην Ακρόπολη, για να φρο-
φέρει στην Αθήνα τον αρχνούφαντο δέδρο της,
δου τον ύφαιναν διαχεχτές θαρδένες κόρες της αθη-
ναϊκής κοινωγίας. Οι μετόπες, που βρίσκονταν σε
μυχότερο σημείο του Πάού, στο τέλος των βρύλων,
βρους δριγκούς, ήταν αναθαράδασεις, ανάγλυφες
και αυτές, ηρώων, των μαρμαρυνομάχων, των σαλα-
μινομάχων και άλλων ηρώων. Οι Αθηναίοι, ανγκρί-
ζοντας τις μορφές των ηρώων τους θαρδειγματίζο-
νταν και ήδεσαν να μοιάσουν με αυτούς. Στην τρί-
τη θαμίδα μεταρσίωσης, στα Αετώματα, ανατολι-
κό και δυτικό, ήταν τεχνουργημένα τα αχάματα των
δών, που εδωδτεσαν και κυθενούσαν τον κόσμο.
Οι θαλγίτες θαρδίζονταν με τα μάτια τους και τη γυχή τους

τους Ολυμπίους θεούς και μέσα από την προσευχή τους λυτρώνονταν από τα ατομήματά τους που θάραιναν τη ζωή τους. Οι Αθηναίοι λοιπόν της κλαδικής εδοχής αλλά και οι άνθρωποι όλων των αιώνων που αιολούθησαν (και οι σύγχρονοι άνθρωποι ως ειδικές του ιερού θράχου της Ακρόπολης και του Παρθενώνα, με τη μετέξή τους) στις τρεις βαθμίδες αναγωγής που αφοτελούν την ουσία της θεματοσίας του Ναού της Αθηνάς, ανέβαιναν από τους θόλους της τέρβης της ζωής στις κορυφές του Ολύμπου, στη μάθαρση, στη δέωση.

Οι ίδιες βαθμίδες αναγωγής, με διαφορετικά θέματα ωτεχαστικά φρόσωνθα στην άνοδο των νώτερων ουσία, διαθιστώνονται και στην Αγία Σοφία, σε κάθε χριστιανικό ορθόδοξο Ναό. Στο κύριο χώρο του ορθόδοξου Ναού φροσέχονται οι θιστοί, οι Χριστιανοί, που είναι ο λαός, οι θαράδλερες εοφάνειες του Ναού, βδου ειμονίζονται οι άγιοι, οι όσιοι, οι μάρτυρες, οι άγγελοι και η Πλατυτέρα των Ουρανών, είναι η δεύτερη βαθμίδα αναγωγής των φροσευχομένων στη δεινή έννυματοδοίγμ. Οι θιστοί, μέσω των δεσφόνων διακόνων του δελήματος του Θεού και των φροσβιών της Θεοτόκου, φροσέχουν τον Ύψιστο στον τρούλο του Ναού, τον Παντοκράτορα, «ὅς τὰ θάνδ' ὄρα», και μαθαίρονται από τις αμαρτίες. Ο λαός με άλλα λόγια και στον ορθόδοξο Ναό ανηφορίζει, ενδυταμωμένος από την ευλογία των ιερών δεραφόντων του Θεού, που είναι ο «ΩΝ», φρος το γώτερτατο Αφαιδό, εισέρχεται στη δέωση.

Έτσι, το στοιχείο της δομώσης, της αλληλοφεριχύρισης της ελληνικής και της χριστιανικής ιδέας στον Παρθενώνα και στην Αγία Σοφία, στον ορθόδοξο Ναό, καταδεικνύει με τον πιο εύγλωττο τρόπο ότι τα δύο

μετέβη του Ελληνισμού και του Χριστιανισμού βυζαντινών μια μαθηματική φιλοτιμιμή ενότιτα της φύλης μας, έναν αδιάσπαστο αρμό και ρυθμό του Γένους μας με ασβεστο λάμπος σε βλητική ανθρωπότητα, σε όλο το βύχχρονο κόσμο. Εδώ, με επιμύρωση της άριστης σχέσης ελληνισμότητας και χριστιανικής θόδους, του αματά-λντου δομού αυτών των δύο οριζουσών του ελληνικού δο-λτισμού, αξίζει να αναφέρουμε την ιστορική αλήθεια ότι σε χώρους του ελλαδικού αναχλέρου, βόθου νώτεχαν αρχαίοι ναοί που ερειώθηκαν, ανεξέρθηκαν χριστιανικές επιμύστες με ολοζώντατο λειτουργικό χαρακτήρα ή σε κάποια εδοση της Ιστορίας ο υδαρχαν αρχαίος ναός μετουσιώθηκε σε χριστιανικό ιερό με ιδιαίτερη προδ-κνηματική αίχλη. Το αντιπροσωπευτικότερο παρα-δειγμα για τη δεύτερη περιότωση Ιστορίας αλήθειας είναι ο ίδιος ο Παρεδενώνας, που στα χρόνια πριν από την άλωση της Κωνσταντινούπολης είχε μετουσιωθεί στο χριστιανικό Ναό της Παναγίας της Αδηνιώτισσας. Και είναι σε αυτόν τον ιερό Ναό εδώνω των Ακρόπο-λη βόθου ήρθε ο Βασίλειος β' ο Βουλγαροκτόνος, ο με-γιστος αυτοκράτορας του Βυζαντίου μετά τη μά-χη στο Κλειδί το 1014, και προσευχήθηκε και εδομο-λοχίθηκε για τη δόξη του, όπως πολύ παραδοσιακή παρουςιάζει το χειρόνός ο Κωστής Παλαιός στο κο-ρυφαίο έργο του «Η Φαοτέρα του Βασίλεια».

Ενα άλλο δεδομένο της αναμφοισθήτις διαλε-κτικής σχέσης Ελληνισμού και χριστιανισμού και της οιοουμένης βημασίας αυτής της σχέσης είναι η λντρωτική εντελέχεια που διήκει στην τελετουργία του αρχαίου κλασικού δράτρου και στην ιεροουρία του ορθόδοξου χριστιανικού Ναού. Στο αρχαίο δέ-ατρο, που γεννήθηκε στην Αθήνα, στην Αττική, οι δα-

τίς του θα ακολουθούν τις παραστάσεις από το «κοίλον»
και ο χορός του ορχείται (χορεύει) στην «ορχήστρα»
και εκφράζει τις βεψείς και τις θεοιθύβεις των πόλι-
τών είναι ο λαός. Οι μδοδοιοί του παίζουν στη «βκηνή»
στο «λοχείον», είναι οι ήρωες των έργων, των παρα-
στάσεων. Και οι θεοί του εμφανίζονται (εμφανίζονται)
στο ειδών μέρος της βκηνής, στο «δεολοχείον», είναι
οι υπερανθρώπινες δυνάμεις του γύρουν τα αδιέξοδα
των δράματων και οδηγούν στην μάδαρση. Στο αρχαίο
θέατρο λοιπόν η πορεία της δραματικής εξέλιξης
ματατρέπει μετά από τον πόνο, τα πόδια και τις πε-
ριωδυνίες σε ένα μεγαλείο, που είναι το τραγικό με-
γαλείο των ηρώων του αρχαίου ελληνικού δράτρου,
που είναι η γύτρωση, η δέωση θ.χ. του οιδίποδα.
Η γύτρωση, η δέωση των ηρώων στο ελληνικό δράτρο
είναι ουσιαστικό γνώρισμα της ελληνικότητας, του
ελληνισμού στον πολιτισμό μας. Στην ιερουργία του
ορθόδοξου χριστιανισμού Ναού οι θεοτοί του φροσέ-
χονται στον κύριο ιερό χώρο και οι μάχτες του ψάλ-
λουν ως χορωδία για τους θεοτούς είναι το σώμα του
χριστεώνυμου κοινού, ο δέομενος λαός. Οι ιερείς του
φροεξάρχουν της ιερουργίας στην Ιεή Τράπεζα, στο ιερό
βήμα και σε όλο το χώρο του Ναού, είναι τα ιερά φρο-
βωτά, οι τεχέταρχες της αναμνής των θεοτών μέσα
από τον φητούμενο και μεγαλούμενο λόγο στο Άλτα.
Και η πορεία των αγίων μορφών με γωέρμαχο την γ-
φεραχία θεοτόκο και Παντεδότι τον Πανάγαθο
θεό στην κορυφή του Ναού είναι η ελπίδοφόρα βυπη-
ράσταση στους φροσενχομένους, στους θεοτούς, για με-
ταρσίωσή τους στη δία χαλήνη, στη χριστιανική
ευδία. Και στον ορθόδοξο χριστιανικό Ναό λοιπόν η
διάρκεια της ιεής ακολουθίας ματατρέπει και αυτή

μέσα από βασιαντικές πνευματικές και οδυνηρά σφειλ-
ματα επιγύτρωση, επι δέωση των δομένων. Αυτή η γύ-
τρωση, αυτή η δέωση των δομένων, των διοσύν στον ορ-
δόδοξο παρό είναι ουσιαστικό γνώρισμα της γαρότητας
του χριστιανισμού στον πολιτισμό μας. Έτσι, η τελε-
τουργία στο αρχαίο ελληνικό θέατρο και μερουργία
στον οδόδοξο χριστιανικό παρό θυμωώτουν
εμια κοινή δυκίεταμένη, που είναι πορεία τελικά προς
το Αμωμο, προς το Αμόλυτο, προς το Καθαρό, που εί-
ται ανθρωπόπλασία. Ο σύγχρονος κόσμος, που έχει
μέσα επι φθορά και στην παραχάραξη, από αυτό το
«δέον» και από αυτό το «χρεών», το «δέον» και
το «χρεών» της ελληνικής και χριστιανικής αν-
θρωπιάς, δεν εξαρτάται, για τα αδοκτέβει των ισορ-
ροφία του και να μωρείται πορεύεται με δαυμασκή δη-
μιουργία στο μέλλον; Απαμείβεται, γιατί αυτό
είναι το πρόσταγμα της Ανάγκης!

Περαινώντας αυτή την εισήγηση, συμπεραίνουμε
ότι ελληνισμός και χριστιανισμός είναι αλληλένδε-
τα μέλη του ελληνικού πολιτισμού, του πολιτισμού
μας, και τα μηνύματά τους ως ακατάλυτης ψυχο-
δυναμικής συνωρίδας» είναι για όλο το σύγχρονο κό-
σμο, που παρραφαίει στην αβεβαιότητα και στον αυχό
αρωγία και σωτήρια.

Δημήτρης Ρεντίφης
Διδάκτωρ Φιλολόγος